

L'ESQUELLA

DE LA TORRATXA

Núm. 1924

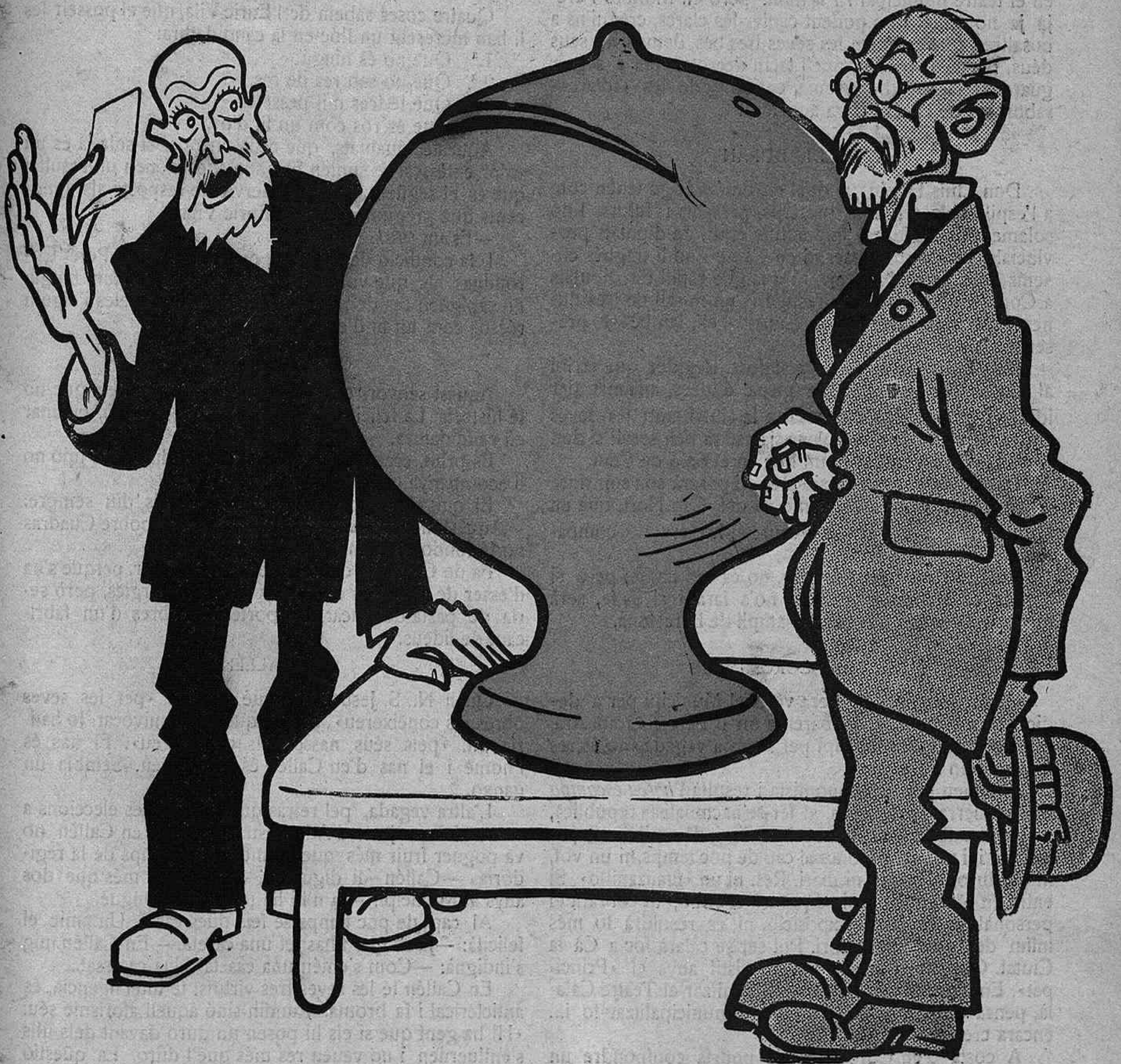
Any XXXVII

BARCELONA 12 DE NOVEMBRE DE 1915

PERIODIC HUMORISTIC IL·LUSTRAT

10° cèntims — Atrassats: 20

DEL SAGRAT SUFRAGI

El President.—Vots són trumfos!

L'Elector (*apart*)—Ja sé què vols dir... Vots són diners.

ELS CANDIDATS

LA FLOR I NATA

MORALES PAREJA

Si posés botiga, en Morales Pareja la podria nomenar *Les Tres Bes*. Té bon vi, bona veu i bona fama.

Si el nom fa la cosa, en Morales Pareja en porta un que va pregonant la seva honradesa llegendaria: Morales. Però ni un artista líric, ni un magatzemista de vins tenen lloc apropiat en el Municipi. Si es decidia a cantar-les clares, com en aquell temps que estrenava *La fada* a Sitges, aleshores sí que no deixaria mai l'escena, fent en el teatre municipal *I Puritani*, però en Morales Pareja ja no canta. I no podent cantar-les clares, cregui'ns a nosaltres, que estimem les seves tres bes, demani als seus déus, Bacus i Apol·lo, que'l facin derrotar, per a seguir guardant la seva bona fama, entremig de les «solares» saboroses de la seva terra andalusa.

EN LLUIS DURÁN

Don Lluís Durán, al qual els de *La Lliga* tenen com a l'espill dels regidors pretèrits, presents i futurs, i no solament de regidors, sinó àdhuc espill de diputats provincials, i si pogués ésser, i en Cambó no li tingués ensem que amistat enveja, fóra també espill de diputats a Corts, amb lo qual ens resultaria un mirall de tres llunes i podríem afeitar-nos davant d'ell, també se presenta.

Don Lluís Durán és un matafocs. Regidor que arribi al Consistori amb la testa plena d'idees, inflammat per ideals i amb desigs d'abusar a la ciutat amb les seves ansies de veure-la rica i plena, ja estarà ben servit si don Lluís Durán i Ventosa té un lloc en el Saló de Cent.

Davant dels seus entusiasmes, hi posarà son somriure d'una fredor comparable amb la del Cap Nort, que en Cambó anà a visitar per a veure si ho era de comparable.

Voteu-lo an aquest senyor, no és cap lladre; però si alguna cosa forta s'ha de fer no's farà, i si es fa, serà meçquina com és meçquí l'aixampli de Barcelona.

EN PERE COROMINAS

Quan deixà per primera volta el Municipi per a dedicar-se a la política, arribaren a dir-li Pere el Gran. Ara, que vol tornar al Municipi per segona vegada, no és res més que un Pere p.....s.

El tenien per un economista i resultà l'hereu escampa de l'esquerra. Li donaren, al fer-se nacionalista republicà, un partit amb 25,000 vots, un bon diari, deu mil duros per a el diari, i una acta. Doncs al cap de poc temps, ni un vot, ni un duro, ni partit, ni diari. Res, ni un «manzanillo». Si entra en el Municipi, ni es pagarà el cupó, ni cobrarà el personal, ni es farà l'Exposició, ni es resoldrà lo més ínfim de lo més perentori. Pot-ser se calarà foc a Cà la Ciutat. Que no? Mireu si havia resistit anys el «Principal». En Corominas se fica a reorganitzar el Teatre Català, pensa amb el «Principal» per a municipalitzar-lo i... encara crema.

A costa d'en Corominas se podria compondre un diàleg:

—Què féu al Municipi?

—Embolicar l'Hisenda.

—I en la política?

—Desfer un partit.

—I en el periodisme?

—Matar un diari.

—I en la coalició?

—Fer perdre an en Lerroux, que sempre guanyava.

—Així, què sab fer aquest home?

—Criatures.

—Ja! No serveix més que per a empenyar.

En Lerroux digué un dia, pot-ser el dia abans de la coalició: «Amb allò de Montjuic, l'anarquia va perdre un martre i nosaltres guanyarem un tonto.» En Lerroux presentia la coalició.

ENRIC VILA MARIEGES

Quatre coses sabem de l'Enric Vila, que el posseir-les li han merescut un lloc en la candidatura:

1.ª Que no és ningú.

2.ª Que no sab res de res.

3.ª Que té tres mil pessetes.

4.ª Que és rós com un fil d'or.

Aquestes qualitats, que cada una per sí sola ja és un valor entès, si se sumen ben sumades donen un resultat que és el següent, i que pot servir de resposta als ignocents que preguntin qui és l'Enric Vila:

—És un tifa!

I la condició de tifa és la que exigeix don Pere Corominas als que vol protegir, mentres no siguin ningú, no sàpiguen res de res, tinguin tres mil pessetes i siguin róssos com un fil d'or.

CUADRAS COMAS

Aquest senyor, com a home feliç, li succeeix que no té historia. La felicitat per a ell consistia en això, en anar en candidatura.

Es prim, escardalenc i prognàtic; és dir, que'l tipo no li acompanya gaire la candidatura.

El qui el tracti no podrà dir allò que's diu sempre: —Aquest xicot té bon fondo.— Perque el pobre Cuadras no té fondo ni forma.

Fa de Canciller de Ferro de cançó Preckler, perque s'ha d'ésser de ferro per a alternar amb metalúrgics, però seria de pasta de macarró si portés els llibres d'un fabricant de fideus.

EN CALLÉN

Quan N. S. Jesucrist digué allò de «per les seves obres els coneixereu», per mi que's va equivocar. Jo hauria dit: «pels seus nassos els coneixereu». El nas és l'home i el nas d'en Callén és en Callén. Sembla un ganxo.

L'altra vegada, pel retràs que sofriren les eleccions a causa del projecte d'Administració Local, en Callén no va poguer fruir més que la meitat del temps de la regidoria: —Callén—li digueren,—no estareu més que dos anys al Municipi. —Ja n'hi ha prou—respongué.

Al cap de poc temps se feia dues cases. Un amic el felicità: —Ja sé que t'has fet una caseta.— En Callén mig s'indignà: —Com s'entén una caseta? Una casassal...

En Callén té les seves tres virtuts: té intel·ligència, és anticlerical i fa broma. Rumiïn sinó aquell aforisme seu: «Hi ha gent que si els hi posen un duro davant dels ulls s'enlluernen i no veuen res més que'l duro. La qüestió és saber lo que hi ha darrera el duro».

Ni Salomó!

DON HERMENEGILDO

Don Hermenegildo Giner de los Ríos no té més que un defecte, la seva catalanofobia. Per lo demés, la bondat mateixa.

Però ara, aquests dies, ne té un altre de defecte, l'haver transigit amb anar en candidatura. El séu lloc és a la càtedra, al parlament, a la tribuna ciutadana, però no pas en una casa on han posat taulell permanent els mercaders del poble. D'anar al Municipi don Hermenegildo, hauria d'ésser per a fer de Jesús popular.

I de Jesús anirà, de totes maneres, crucificat en mig de dos nacionalistes, bevent la sal i vinagre de les taules municipals, don Hermenegildo de Galilea...

EN BALANÁ

No se sab d'ell més que dues coses: que té vaques i que ha estat pagant, a raó de mil pessetes mensuals, *El Poble Català*, que encara surt. I l'home s'ha dit: — No sóc un munyidor? Doncs a fer eleccions. No tinc llet? Doncs al districte millor, al VII, al costat d'en Giner de los Ríos! No tracto amb vaques? Doncs a afegir al remat la vaca municipal.

La primera vegada que's parla d'ell en lletra de motllo és aquesta. A un home que té vaques, no li podia faltar, naturalment, una ESQUELLA. Ara ja ho té tot. Ha aconseguit l'aspiració de la seva vida.

EN PUIG DE LA BELLACASA

Sembla una granota pelada i és passant del senyor Abadal. No va en candidatura més que per la seva Bellacasa. Se veu que'l despatx del senyor Abadal és un viver de regidors.

Un dia, en Cánovas, digué d'un ministre séu: «Està demostrant que és un tonto i me veuré precisat a no guardar el secret.» El secret de l'Abadal ja ho sab tot-hom i ara s'empenya en que sapiguem també el del séu passant.

PERE GALÍ

Casinet de Sant Andreu. (Això és l'escenari).

—Amigos ¿cómo va?

—Hola, don Pedro.

—Buenos ¿eh? Voy a leerme los periódicos de Cuba.

—¿De manera que concejal?

—Desgraciadamente. Ay ¡quien pudiera ser como antes piloto!

—Capitán dirá.

—Sí capitán, hombre, claro, piloto nunca. Quiero decir piloto antes, capitán ¿sabe? y hoy regidor y propietario. Pero añoro la mar ¡ay la mar!...

No'l voteu! Sempre diu botlles.

EN RIBALTA I MARTÍ

En les eleccions municipals de 1913, aquest senyor Ribalta i Martí, va ésser candidat proposat de l'esquerra. Ara el presenta la *Lliga*.

Amo dels banys, no volia més que resoldre la qüestió de les sorres. Naturalment, com que això era fer càlculs en tota la extensió del vocable, se li esborraren. Ara vol portar el séu gra de sorra a l'obra de la *Lliga*.

Un senyor així que viu de la sorra, que treballa per la sorra, que vol representar a la sorra, no hi ha dubte que l'ensorraran. Dintre de dos anys es presentarà pels carlins, altra vegada amb el séu gra de sorra.

EN ROGENT

Reincident. Fa quatre anys fou regidor. No parlava mai, obrava. Obres i reformes. Com aleshores, un home tant experimentat, sabrà perfectament el terreny que trepitja.

SAENZ DE BARÉS

Si la cara és l'espill de l'ànima, en Saenz de Barés la deu tenir molt lletja. Es pelut i nasratat. Les senyores catòliques del districte IV, convençudes de que l'home i l'ós com més lleig més hermós, han determinat treballar la seva candidatura. En canvi, després de llegir el séu manifest, on s'escup en la sang que en Ferrer llençà a la terra, en l'hora que hauria d'ésser sagrada fins per a aquests goços de cementiri, els republicans del districte IV han promès fer-li una cara nova.

Aquest home fa versos. Té un llibre que's titula «Mis tres amores» i són Déu, la patria i la verge. Però per lo vist ademés d'aquests tres amors, ne té un quart pel Municipi. «Fíate en la virgen y no corras» — s'haurà dit. I en Saenz de Barés, corre cap a Cà la Ciutat, disposat a demostrar que, al menys amb els séus fidels, Déu reproduceix el miracle del pa i dels peixos.

RAFEL ULLED

Entre el Josep i ell feren regidor a son pare; en Pepe ara és diputat i ell no vol deixar la Casa de la ciutat sense intervenció de la família.

En Rafel Ulled ha predicat molt, dintre i fóra de la Universitat, ha sigut cap de colla d'aldarulls d'estudiants, quan parla crida molt; *el valor se le supone*.

No podem dir si com a regidor serà bò o dolent, però amb tot i que ell diu voler instal·lar una escola de tret per si venia un altra setmana d'aquelles, no'l creieu. Voleu que us ho diguem?

Es un *pavero*.

No'l voteu!

JOAQUIM CASAS CARBÓ

El senyor Casas Carbó s'ofereix, en un manifest als electors, demanant-els-hi els séus vots; el tal manifest és una obra mestra, ampliació d'aquell optimisme séu que un dia condensà en el cèlebre: Ara va bé!

El mal és que nosaltres no estem per ares va bé sigui com sigui i que per afiliar-nos a la seva doctrina esperem no veure'l regidor. Aleshores sí que ho cridarem com ell després de la desfeta de Santiago de Cuba:

—Ara va bé!

Perque si arriba a sortir, ens hauria resultat un altre Ignasi Iglesias, plè de bones intencions i vinga fer-ho malament.

No ha sortit?

Ara va bé!

TARRIDA

Es un senyor que se'ns presenta demanant que'l votem anant de bracet amb un amic d'en Grañé i amb un soci de la Molestia social.

Diga'm amb qui vas i et diré qui ets.

No'l voteu.

GUSTAU GILI I ROIG

Se tracta d'un *cèlebre* editor qui ha ajudat a fer conegudes del públic, d'un cert i reduït públic, les obres

de notabilíssims literats catalans, d'alguns i certs literats catalans.

Aquests tenen influència i així oh! miracle, veusaquí que'l senyor Gili i Roig editor és el candidat dels escriptors. Són coses que no més es veuen a Barcelona. Enlloc més, paraula! Si el millor dia nosaltres patrocinaré an aquest escanya pobres de don Antoni Lopez.

En Gili i Roig emperò ja fa temps que edita poc, amb això: ull!

No't fíis d'aigua que no corri ni de gat que no mioli.
No'l voteu!

De tots els demés no cal ni parlar-ne. No volem dir-hi res. No volem ni quasi podríem. Tots aquests bons senyors que's diuen Blanqué, García Inglada, Munné, Gardó, Arroyos, Pagès, Coll, Calderó, Reventós, Cirera, Jover, Daunas, etc., integren una nova especie de candidats dels que no se sab què dir.

Els uns, tant joves i ja candidats, semblen una candidatura patrocinada per en Patufet.

Els altres són gent de carrera que, en aquest rengle s'hi han distingit força, i no sabem políticament i municipal com se'n sortiran. Molts d'ells creuen de sí mateixos que amb les mans al cap. No ens atrevirem a negar-ho.

Els demés són per a nosaltres i per a tots invulnerables, Tenen la raó de la seva invulnerabilitat en sa pròpia insignificància que—quí sab!—pot-ser és la causa de ésser candidats.

Si surten que surtin. Tant se val. Per nosaltres que's facin retratar. Tranquils, ja'nsensem que s'hi posaran.

Tot això se redueix a un sol plaer: no votar.

“L'Esquella” davant el tribunal popular

Dimarts al matí tingué lloc en la Secció primera de la nostra Audiència un judici per «escarni al dogma catòlic» contra el director de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA.

Segons opinió del fiscal, el motiu de veure'ns asseguts al banquet—el mateix banquet de la Blanca, horror!—era la inserció en les columnes del nostre setmanari d'un «gravat que's considerava ofensiu per al dogma».

¿Vostès recordaran una divertidíssima caricatura d'ara fa pocs mesos, publicada en primera plana, que representava el bateig d'en Muley Hafid? Doncs aquella santa ignorència de dibuix, en el qual no s'hi veia altre pecat que el de la sàtira fina—gràcia i dò de Déu que per a ells voldrien molts senyors de toga que envien gent al pal— fou el causant de tant desori i tant greu perill.

Vegin si n'era, de perillosa, la causa, que si ens descuidem li acanen al nostre director tres anys i dos dies

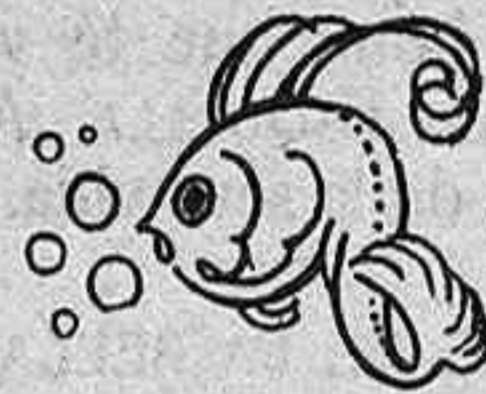
de correccional. (No sabem per a què guarden la cadena perpetua, els severos magistrats!). Tres anys i *dos dies*, perquè aqueixos senyors són una mena de forners que sempre ens hi posen torna perquè acabi de fer la pesada.

Però no'ns descuidàrem. I qui menys se descuidà fou el nostre defensor, el notabilíssim advocat, ànima del Bloc Republicà, D. Jesús Pinilla, qui feu un brillantíssim informe, demostrant amb raons d'una lògica aclaparadora i arguments d'aquells que no tenen *vuelta de Abajo* la innocència de l'acusat, i lo lluny d'osques que anava l'acusació al volguer treure punta a una cosa roma... i tant *Roma*, que s'ha d'ésser molt de la crosta per a no veure-ho clar.

I, naturalment, el fallo fou absolutori.

Felicitem al nostre amic per la seva hermosa defensa; el felicitem i li donem les gràcies. Com també les donem als senyors Jurats per haver fet justícia en un cas com aquest, atentatori a la llibertat de consciència. Mercès an ells és qüestió de repetir aquella frase shakesperiana: «No és tot podridura a....»

Aquí, en lloc de Dinamarca,
podem posar-hi Vall-carca.

Elegia a la mort del “Teatre Principal”

¡Temple en runes, gegant abatut! Encara fumeja l'altar derruït, sota la grisor implacable d'un cel despïetat.

Totes aquestes pedres avui amuntegades, en confusió terrible, eren ahir santuari i temple i ordinació. Cada una tenia son lloc i totes juntes bastien l'idea. Materials i feixugues, tancaven l'espiritualitat. I en son cercat, en el cercle sagrat que elles formaven s'era encarnat el Verb. Miracle s'havia fet en tu tant meravellosament i freqüent que tu t'hi avesares, oh temple en runes, gegant abatut.

En una comunió fervent tos fidels—generacions i generacions—sentiren en la pau recullida de la teva eúritmia pètra tremolar la paraula, palpar l'idea. I amb el cor ple de joia íntima i sagrada fruïren el plaer de les revelacions. Catedral bastida per l'esforç dels homes que compleixen les tasques profitoses, en tu s'era rendit culte a la religió de la vida. Catedral enrunada per l'impïetat del foc, tes pedres avui amuntegades en confusió terrible saben tots els secrets que aprengueren en la fervor del culte aquell que a tothom corprenia, emocionat i fidel. Aquell culte que era ta essencialitat, temple en runes, gegant abatut!

¡Fornal d'amors, llar apagada! Temps passats—un segle fa, ahir mateix—aquestes que avui són parets enrunades i que aleshores s'aixecaren dretes i segures mantenint l'atreuiment elegant i gràcil del sostre vegeren florir l'amor dels homes i la flor de les generacions. Fóren dits aquí els dolços secrets tant eternals que sols amb les parets podien enrunar-se per a que se'ls mengés el foc. Fóren dits aquí els mots tremolosos que tanquen el dra-

L'ACCIÓ FEMENINA

— Aquell va per regidor?... Si és un pela-canyes!
— Doncs mira, m'ha dit que si li proporciono vots em
regalarà unes botes.

ma de la vida, perquè al ensems la comedia de l'art aplegava com al redós d'una llar familiar i ancestral, totes les vides. Fou aquí crescuda l'amor dels nostres avis, dolça raó de nostra vida, ¡oh forn d'amors, llar apagada! ¡Religió nostra, casa pairall!

Fou fet aquí, en la quietut de l'aire, el geste de la consagració. Cada jorn, mentres afòra, en l'indret aquell que pel perfum d'encens que d'aquí sortia fou nomenat Pla de les Comedies, s'anava dolçament dormint el tràfec, s'era fet aquí, entre aquestes parets avui ¡ai! abatudes, el misteri august i religiós. Temple és el teatre i presència de Déu. Com la coloma blanca devallà damunt els caps apostòlics, devallava sobre la multitut la gracia espiritual, mentres fòra, al Pla de les Comedies, dolçament la ciutat s'era adormida. La ciutat reposava perquè sos fills tenien redós i ampar i segurança a la casa pairall. Cada jorn era renovellat el culte religiós nostra, casa pairall!
¡Flor barcelonina, rovell de la ciutat!

Exquisidament, ton perfum barceloní era. Lluny del lluny, allà als camps, en una llunyaderia, plena d'ensomni, ja el fill de la ciutat que a sos braços retornava t'ovirava i volia flairar ta essencia. En tota la llargaria de ta historia, anys i anys fóren presència viva i espill claríssim per a les clares i belles barcelonines, plenes de senyl! A més d'una tota sa vida perfumares amb la dolcesa dels records, amb la bonesa dels amors, amb la ten-

dresa dels fervors, flor barcelonina, rovell de la ciutat!
I a voltes, la pobre avia, davant d'una enfosquida i groga i mig velada fotografia, pensava en «aquella nit al teatre Principal» i li punyia el record i ploricava. ¡Flor barcelonina, rovell de la ciutat!

¡Pedres caigudes i cendres sagrades, és ara tot!

Tot és caigut i derruit. Lo que abans era consagració i vida i religió, és ara mort, quietut, cendres. El cel mira per aquest gran forat del sostre i besa amorosit les runes. Molt alt, molt alt passa un aucell d'auguri. Cau damunt l'afros silenci del llac una pesantor desconeguda. Cementiri d'idealitats, forn de generacions encara plè de la calor creadora que un foc ha pogut abusar, tot calla. Sembla que'l temps s'hagi dormit aquí. Mentres tant, afòra, al Pla de les Comedies intensament viu la ciutat.

Oh, Ciutat, oh Barcelona la dels bells esforços, plora, que ton teatre s'ha enrunit menjat pel foc, i un teatre que s'enruna és una religió que mor! Plora, Ciutat i torna a aixecar el Temple, per l'amor an això que fou gloria teva i ara és sols pedres caigudes, cendres sagrades!

El vent esparcirà les cendres, sense una guspira de ton foc creador, oh Barcelona!

Per damunt les runes, mira, Ciutat. Alt, molt alt passa un aucell d'auguri...

Presència de Déu, és el Teatre, oh Barcelona!

FARFARELLO

LA PROPAGANDA FULA

Barcelona.—Mira, que't venen a veure els senyors doctors...
El Còs Electoral.—Diga'ls-hi que ja m'afaitaran demà; que no estic malalt que lo que tinc és son.

Del foc del "Principal", encara

Al Pla de les Comedies, en la nit del incendi.

Entre fumadors:

—Vol fer el favor de donar-me foc?

—No'l puc servir, tinc el cigarro apagat; però això rai,... entri aquí dintre i demani'n als bombers.

*
**

Un artista d'aquests que retiren tard arriba a casa seva a les cinc de la matinada.

—Noial—diu despertant a la seva dona.

—No m'amoinis que tinc són.

—Pots ben dormir!... Que no sabs lo que passa?

—Què?

—Se està calant foc al «Principal»!

—Què dius ara!...—fa ella saltant del llit.—Al *principal*?

—Bé, dona, no t'exasperis. D'aquí que arribarà al quint pis!....

*
**

S'assegura que un dels primers abnegats que s'atreveren a entrar a la platea, quan les flames ja s'havien apoderat de tot l'escenari, fou un periodista.

El nostre amic duia el cigarro encès a la boca.

Un dels conserges s'hi apropà:

—Dispensi—li digué amb modos—a la sala d'espectacles no's permet fumar.

*
**

Comentari d'uns badocs, l'endemà del sinistre, al peu del monument d'en Pitarra.

—Ara sí que això del Teatre Català ho veig perdut.

—Vols dir que l'Hospital?...

—Home!... L'Hospital s'encarrega de malalts, però no de morts.

(Consti que'ls protagonistes d'aquest diàleg parlaven en castellà).

*
**

Un revister de teatres que's trobava casualment a la Rambla quan s'inicià l'incendi, volgué també entrar a veure l'aspecte de la gran foguera.

El xicot s'impressionà de valent.

Al sortir ho deia an els companys:

—Com canvien les coses!... Quan un pensa en aquella *fredor* dels «Espectacles Graner»!

*
**

Els comediògrafs també hi deien la seva.

Mentres les flames immenses s'alçaven llengotejant l'espai, com si menassecin a les estrelles, un autor dels ex-sindicalistes, s'esclamava condolgut:

—Es gran això!... No en quedarà pas res.

—Res!—li respongué un colega, autor de peces sense dama.—Al menos aquesta nit hagués estrenat en Gual, que és el millor col·laborador dels *bomberos*!

*
**

Dos vellets lliberals, dels de la flamarada—això de la *flamarada* hi ve de perilla en un mosaic incendiari—estaven parlant a la porta del «Lyon».

Parra 174

EL GOVERNADOR MATOS

—La pau d'Europa?... I oàh... Jo amb la pau de la diada electoral ja m'asonto.

ELECCIONS MUNICIPALS DE BARCELONA

Candidatura de la Coalició Republicana

Agustí García Inglada
DISTRICTE I

Domingo Blanqué Blanch
DISTRICTE I

Rafel Ulled Altemir
DISTRICTE II

Joaquim Casas Carbó
DISTRICTE III

Enric Vila Marieges
DISTRICTE IV

Lluís Callén Corzán
DISTRICTE V

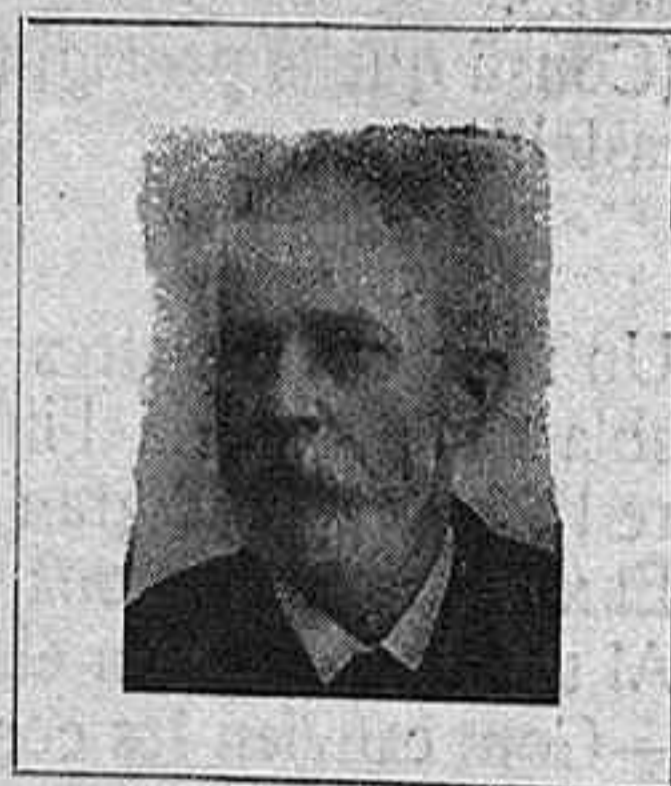
Miquel Munné Rafols
DISTRICTE V

Josep Cuadras Comas
DISTRICTE VI

Eladi Gardó Ferrer
DISTRICTE VI

H. Giner de los Ríos
DISTRICTE VII

Pere Balañá Espinós
DISTRICTE VII

Agustí Arroyos Novella
DISTRICTE VII

Pere Corominas Montaña
DISTRICTE VIII

Manuel Morales Pareja
DISTRICTE VIII

Pere Galí Fragnet
DISTRICTE IX

Lluís G. Pagés i Vidal
DISTRICTE X

ELECCIONS MUNICIPALS DE BARCELONA
Candidatura de la "Lliga"

Lluís Puig de la Bellacasa
DISTRICTE II

Lluís Durán i Ventosa
DISTRICTE III

Josep Rogent i Fedrosa
DISTRICTE IV

Ramón Coll i Rodés
DISTRICTE V

Enric Ribalta i Martí
DISTRICTE V

Xavier Calderó i Coronas
DISTRICTE VI

Jacinto Reventós i Bordoy
DISTRICTE VI

Marià Tarrida i Casas
DISTRICTE VII

Josep Cirera i Escala
DISTRICTE VIII

Gustau Gil i Roig
DISTRICTE VIII

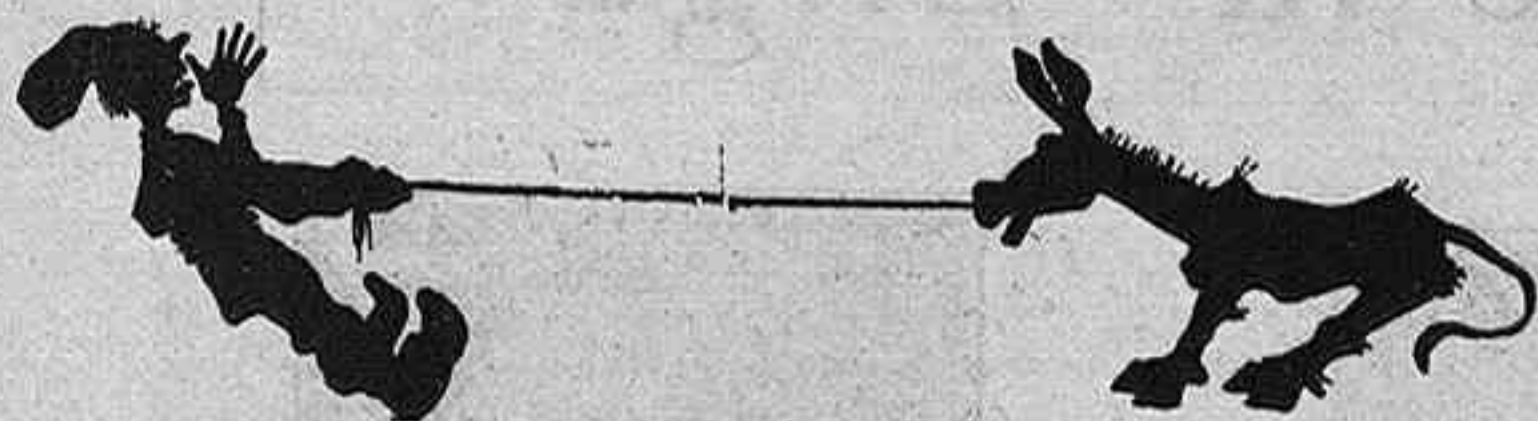

Lluís Jover i Nunell
DISTRICTE IX

Antoni Daunas i Dalmau
DISTRICTE X

- Te'n recordes d'aquells temps?
 —Prou!
 —Aleshores cada vegada que's cremava un convent, en el seu lloc hi aixecaven un teatre.
 —Sí; i els avençats d'avui per cada teatre que's crema aixequen un convent.

Càndits i candidats

Ja s'han llençat al vent les candidatures; les veritables, les oficials, les nascudes després del laboriosíssim part dels nostres prohoms.

Com sempre, aquesta vegada ha succeït lo que'ls càndits ciutadans temien: els uns no'ls coneixem gens i els altres els coneixem massa. I al dir massa, no volem pas donar entenent que siguin uns murrís; tots aqueixos que fem entrar en la segona categoria. no són pillos; però el que no peca per aixèrit peca per manso, i a l'hora de la fiscalització tant mal se fa a Barcelona per carta de més com per carta de menos.

Dels que no coneixem gens no cal parlar-ne, perquè tot lo que diríem en contra o en favor, serien judicis temeraris i no'n solem fer. D'aquests, doncs, no'n parlarè; ni dels de la dreta ni dels de la esquerra. Són capses tancades, ous en el primer període d'incubació, i dels ous-candidats a la regidoria tan pot sortir-ne un Fivaller com un Barberillo.

Així, doncs, respecte a aqueixes eminències desconegudes, l'únic que podem recomenar als càndits electors és remenar bé, escapsar i votar a ulls clucs. Com que adelantant se a *El Dia Gráfico*, L'ESQUELLA, ja's cuida de publicar els retratets, lo millor serà fixar-nos en les pintes i escullir per simpatia fisonòmica:—«Aquest que sembla ros!...» (Això del ros o el moreno és molt difícil d'averiguar en fotografia)—Aquest que fa cara de quartos!... (I si en té pot-ser no en necessitarà... tants)—Aquest que porta bigoti de Kaiser!...—Aquest que té una caiguda d'ulls com un xai degollat!...—Sense pensar-nos-hi més, i que Déu i ell hi facin més que nosaltres.

Ara, amb els senyors reincidents, amb els candidats que «coneixem massa», amb aquests, ja és qüestió d'anar-hi amb un xiquet més de compte. An aquests ja no cal mirar-los-hi el retrat; la seva estampa la conservem al magí tots els barcelonins. Coneixem la seva vida i els seus miracles molt millor que'l pare-nostre. Sabem que aquest és xato i que aquell té el nas llarg, que'l d'aquí segueix pobre i el d'allà s'ha fet propietari, que l'un és un barrut i l'altre un pobre home, que n'hi ha que fan i n'hi ha que deixen fer, i tenim la convicció del crèdit i del descrèdit que pesa damunt de tots.

Davant d'aqueixa colla de «massa coneguts», ja no és cas de remenar ni d'escapsar. Ja és cas d'obrar conscientment; pendre la candidatura, llegir-la amb tota calma, recapacitar, recordar, i, com aquell qui compleix un acte sacramental, ficar el dit al tinter i esborrar d'una ditada els noms que tots sabem.

Com que'l cas és molt delicat i de molta trascendencia, recomanem als càndits electors que abans de fer aquesta operació s'hi pensin molt. Sobretot que s'hi pensin amb aquells homes que han anat ja diferents cops de l'Ajuntament a la Casa del davant i vice-versa, com aquells cavalls dels cotxes de punt de la plaça de Sant Jaume que cerquen l'ombra d'ací i d'allà. Tant aviat els veieu arrambats a Cà la Ciutat com a la Diputació... però sempre amb el morralet posat.

XENA

ESPURNES DE LA GUERRA

No podem deixar d'apuntar an aquest nostre pobre «Glosari» un fet que serà molt temps d'actualitat: el fusellament de miss Cawell.

Els alemanys, amb el seu sistema de terror, necessitaven fer una santa moderna. Ja l'han feta.

I a fè que no podien triar millor. Una dona jove i generosa, una vida consagrada a cuidar ferits (alguns alemanys), a sentir planys, a aixugar llàgrimes, a envenar llagues i assistir agonies, comet el gran crim d'ajudar a fugir alguns joves compatriotes, que pot-ser haurien sigut fusellats, i per aquest acte generós la condemnen a mort, i la maten.

I no la mata la soldadesca, que ubriaga de sang assalta un poble, entre les bales i les flames, sinó un tribunal a sang freda, i tenint temps del penediment, i es té de confirmar la sentència, i es té de senyalar jorn i hora i se la té de posar en capella, i l'indult que podia arribar... no arriba.

Com hi ha homes prou... serens per poder firmar una tal sentència? Com hi ha qui pugui manar foc, sense que la veu no'ls ofegui? Com hi ha qui pugui tirar, sense que'ls caiguin els dits de tremolor? Hi han fets que són tan monstruosos, que se'n van tan enllà del mal, que'l nostre enteniment no hi arriba. No aturar-se davant d'una dona, que porta les mans florides per les taques de sang de tants ferits, que s'ha fet monja del deure per curar el mal que'ls altres han fet, que dú el cor negat per unes llàgrimes que ella ha volgut aixugar, traspassa les fites de lo possible. Matar a un ser consagrat a tornar els homes de mort a vida, només l'home és capaç de fer-ho!

I en nom de què? De la disciplina. En nom de lo que en diuen disciplina. En nom d'una cosa que no deu ésser-ho, perquè si ho fós, si fós aixís, qui seria disciplinat? Qui no voldria la indisciplina? Qui voldria creure en una llei més criminal que'l que ha fet el crim? Hi han fets que no tenen excusa, i es porten la contra-llei en la consciència de tots els pobles que no estan baldats per la obediència.

El fusellament de miss Cawell, si fós una cosa legal mataria la legalitat, i com que no ho és, han inventat la fórmula més egoista que s'hagi trobat mai a l'història: «Conveniències de la guerra». Per conveniències es pot fer tot. Les feres menjar, els homes cremar, els exèrcits fusellar, els generals manar destruir, els emperadors segar pobles. La conveniència ho tapa tot. Des de'l moment que la conveniència dona dret a tot lo convenient, que's

UN ELECTOR BROMISTA

—Permetin-me que me'n fumi,

cremin els còdics que no convinguin an els que tinguin més canons, i que no's parli mai més de la Justícia.

Ha convingut matar a la pobre miss Cawell, i l'han morta... pràcticament!

Declarem que devem ésser romàntics, quan no entenem aquestes pràctiques.

XARAU

Poques novetats registra la setmana teatral.

Al «Nuevo»—no'n deuríem de parlar, però, vaja, som generosos!—Al «Nuevo» ha debutat una companyia de drames policiacs que va bastant bé. (Me sembla que això de drames policiacs és una manera de dir bastant tendenciosa, però què hi farem!) Presenta bé les obres i els artistes les interpreten amb gran entusiasme.

Es curiós observar que'l públic, contrariament a lo que sembla que succeeix a Madrid—que era partidari del qui guanyava—aquí és sempre partidari del detective... si el lladre no's diu *Fantomas*, que aleshores ja és un altre afer. Per alguna cosa creiem que si Quincey, que considerà l'assassinat

com una de les belles arts escribís avui, no s'atreviria a igualar en aquest respecte, el *cine* amb l'assassinat. Cal dir que tampoc els drames policiacs, per ara.

A «Novetats» ens han servit el *Nuevo Tenorio*. En l'altre, el d'en Zorrilla, la Bárcena, declamant les febleses de *Doña Inés*, ha obtingut veritables ovacions. No podia ésser menys.

Dimarts, obeint a una desinteressada generositat digna de elogi, tingué lloc la funció a benefici d'en Sagi-Barba i sa companyia, amb un èxit del que sincerament ens en alegrem.

Als demés teatres segueixen les temporades normalment. Al «Tívoli» han debutat en Pep Bergés (no cal dir que fou ovacionat) i les germanes Fuentes. (Ja és sabut que no se les pot anomenar sense dir *las simpáticas*... és de tota justícia). Amb aquest reforç, que suposo que no s'ha obtingut per coincidència, ja poden pensar que al «Tívoli» totes li ponen, lo qual també és de justícia.

Regna veritable espectació i molt encoratjadora curiositat per a conèixer el *Boris Godunow*, que'l dia 20, amb inauguració de la temporada s'estrenarà al «Liceo». En Mestres fa les coses ben fetes i s'espera un gran aconeteixement.

Ha despertat també molt entusiasme la notícia del contracte del gran Battistini, que l'Empresa ha pogut firmar per a les òperes *Maria de Rohan*, *Rigoletto*, *Ernani* i *Traviata*.

Sembla que l'abono es presenta magníficament (en Mestres ho mereix) i tot fa esperar, doncs, una bona temporada.

F.

Els partits de Campionat de foot-ball van seguint el seu curs normal. Clatellada més o clatellada menys, van desenrotllant-se en forma quasi prevista.

Bé és veritat que encara no s'han posat enfront els equips més formidables, ja que'l primer, o sigui el *Barcelona - Espanyol* s'hagué de suspendre per la pluja i la manca de ganes, però de totes maneres per ara no hi han sorpreses, excepte el *Centre de Sports*, de Sabadell que amb el resultat de diumenge porta dos partits jugats i tots dos guanyats.

Parlem-ne un xic d'aquest darrer partit entre el susdit Club i l'*Atlético*, també de Sabadell.

Per lo que sembla, no obstant i ésser del mateix lloc aquests dos Clubs no's poden veure. Aixís és que sovintejaren diumenge en el camp del *Espanya* (lloc del *match*) les trompades carinyoses i fins en Hamilton, que feia de *referé*, tingué de treure del camp al porter del *Centre de Sports* per mor d'una trompada *impropia* (segons diu un confrare local.) També hagueren de retirar un jugador del *Atlético* lesionat abans d'acabar-se el partit.

En resum, que el *Centre de Sports* quedà l'amo de Sabadell amb 4 goals per 2 dels seus contrincants. Veurem quan s'ho faci amb els més forts de Barcelona. De tots modos val a dir que són gent de *cuidado* aquets xicotets de Sabadell.

—A Sabadell el *Barcelona* jugà el seu segon partit de Campionat d'enguany; fou contra l'*Uni* a qui guanyà per 12 goals a 2. Ja són goals, ja, una dotzena!

—L'*Espanya* i l'*Avenç* se les tingueren també en el camp del *Barcelona*. Guanyà el primer per 6 goals a 2.

—Finalment l'*Espanyol* i l'*Inter* jugaren també el seu partit de Campionat, partit que en alguns moments estigué indecis acabant per guanyar els *espanyols* per 2 a 1.

I aixís estem!

—A fi de decidir qui en sabia més d'*anar a la vela*, el diumenge celebraren una regata desafiada els iats serie *Hispania*: *Dragonera* del R. C. Marítim i *Horitzó* del Club de Mar.

Després d'un brillant recorregut, se n'emportà la victòria l'*Horitzó* patronejat per l'amic Lluís Vila, qui pot estar satisfet d'un triomf com aquest que col·loca al Club de Mar en la categoria que's mereix dins del ram de la vela.

—*Mot de la fin.*

Se tracta de fundar a Barcelona un Aeri Club al istil del de Madrid. *Cuidado con las imitaciones!*

Ens alegrariem que no passés com aquells altres fundats temps enrera al calor del entusiasme aviatori i dels quals no en queda res, desgraciadament.

HIP.

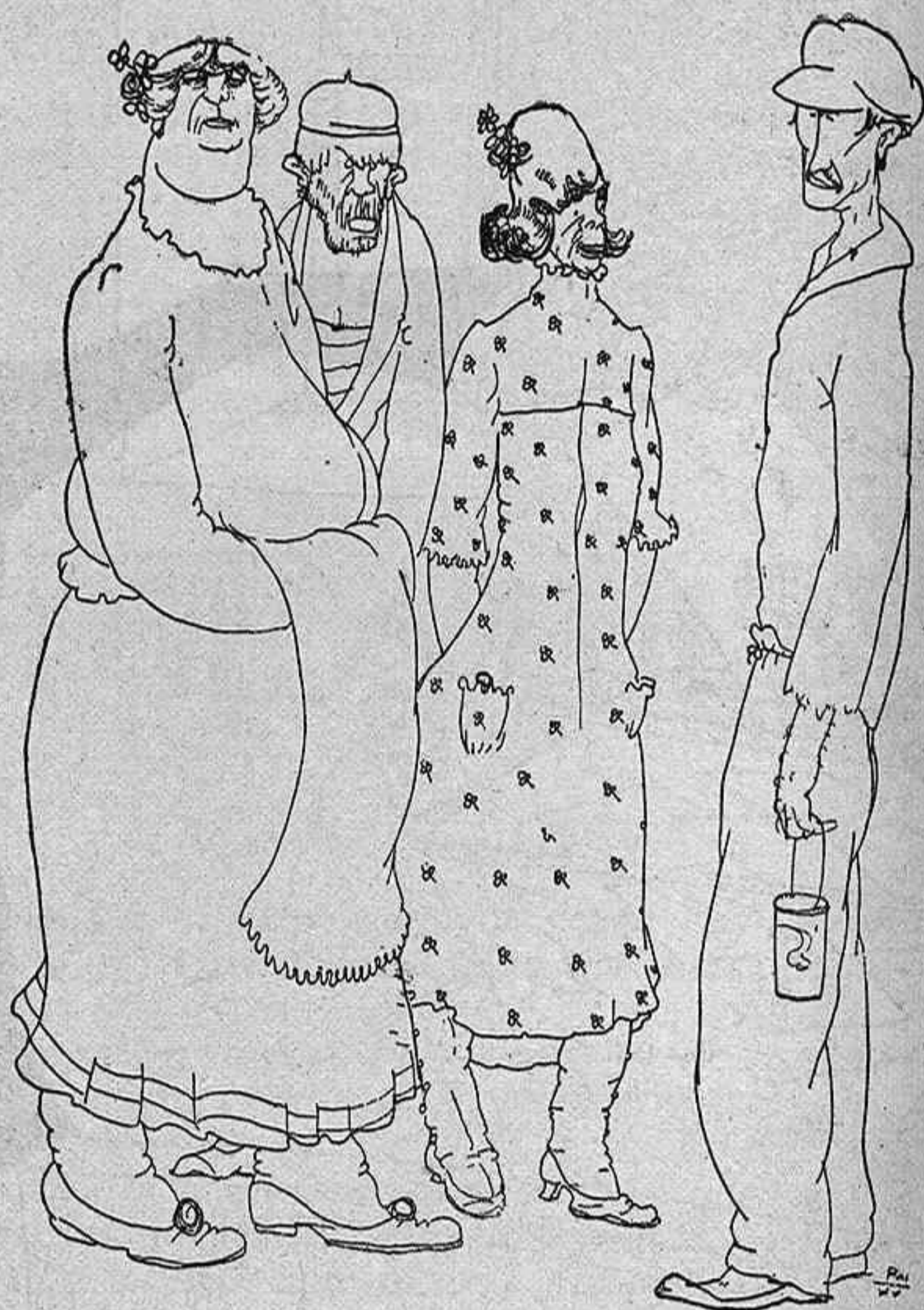

Sembla que li ha sortit un competidor a la U. E. P. F. Hi ha un nou empresari de pompes fúnebres que vol establir-se a Barcelona i que diu que un dia d'aquests comença a actuar a Madrid.

Aquest senyor es diu *Capilla*.

Ja estem sentint als madrilenys:

«Serà capilla... ardiente.»

MISERIES

—I quan ne donen d'un vot?
—No ho sé... Crec que'ls pagaràn amb «bons» de l'Exposició.

COACCIÓ

—Vostè voti per qui vulgui, però tingui per entès que, si no'n surto, hauré de plegar el negoci i vostè anirà al carrer de punt en blanc.

Els cotxes fúnebres que ha inventat aquest senyor Capilla tenen càmera olorosa que anirà perfumant al pas de l'enterrament.

...Quina llàstima que tot això no s'haigi sapigut abans de fer L'ESQUELLA el número dels morts! Hi hauríem fet bastanta broma.

**

Els que no n'hi faràn tanta són els senyors de la U. E. P. etc. Anaven tant bé sense competència, tant joves i ja municipalitzats!

Un senyor candidat fa dies que's retirà no volguent sapigué res d'eleccions.

Aquest candidat es diu Batalla.
Sí, vaja; Batalla perduda.

El candidat carlí del districte tercer D. Joan Soler, en el míting de presentació, va declarar que volia anar a l'Ajuntament a defensar a Déu; perquè allí—segons ell—l'estàn ofenent sempre.

I té raó, el bon senyor.

Se l'ofèn en el setè manament: *No hurtar.*

Però, en canvi, se l'honra moltíssim en el tercer: *santificar las fiestas.*

I vagi l'una cosa per l'altra.

Els federals històrics—els que han passat a l'història—recomanen la candidatura dels lerruoxistes, sense recordar-se d'esbrinar quins fóren els pertorbadors d'aquella magnífica festa de la primera pedra al monument del quefe

Nosaltres, federals sense història, si ens trobessim indecisos, lo primer que faríem és preguntar al propi Pí i Margall:

—D. Francisco, ¿per qui votem?

I la millor manera de preguntar-li i de que ell ens contesti és passar els ulls pel seu Programa.

Ja veurieu com l'espectre ens respondria:

—No voteu per ningú, que tots són uns.

No s'hi han fixat?

Sis metges, *nada menos*, consten en les diferents candidatures per a regidors.

Quan per a un sol malalt es criden a consulta tants doctors, figurin-se si serà *graba* la malaltia.

Realment per als ciutadans—la família—és qüestió de desesperar-se.

**

Per cert que l'altre dia es comentava a la porta de la Lliga la proclamació d'un d'aquests candidats.

—Tu, ¿vols dir que aquest Reventós hi farà alguna cosa de bò a l'Ajuntament?

—Sí, home; precisament aquest és el més indicat. ¿Que no ho sabs que és especialista per les enfermedades de lacaixa?

Ja era hora.

Era hora que la Comissió d'Assils s'ocupés de l'escandalosa mendicitat que infesta Barcelona, cridant l'atenció del Governador Civil.

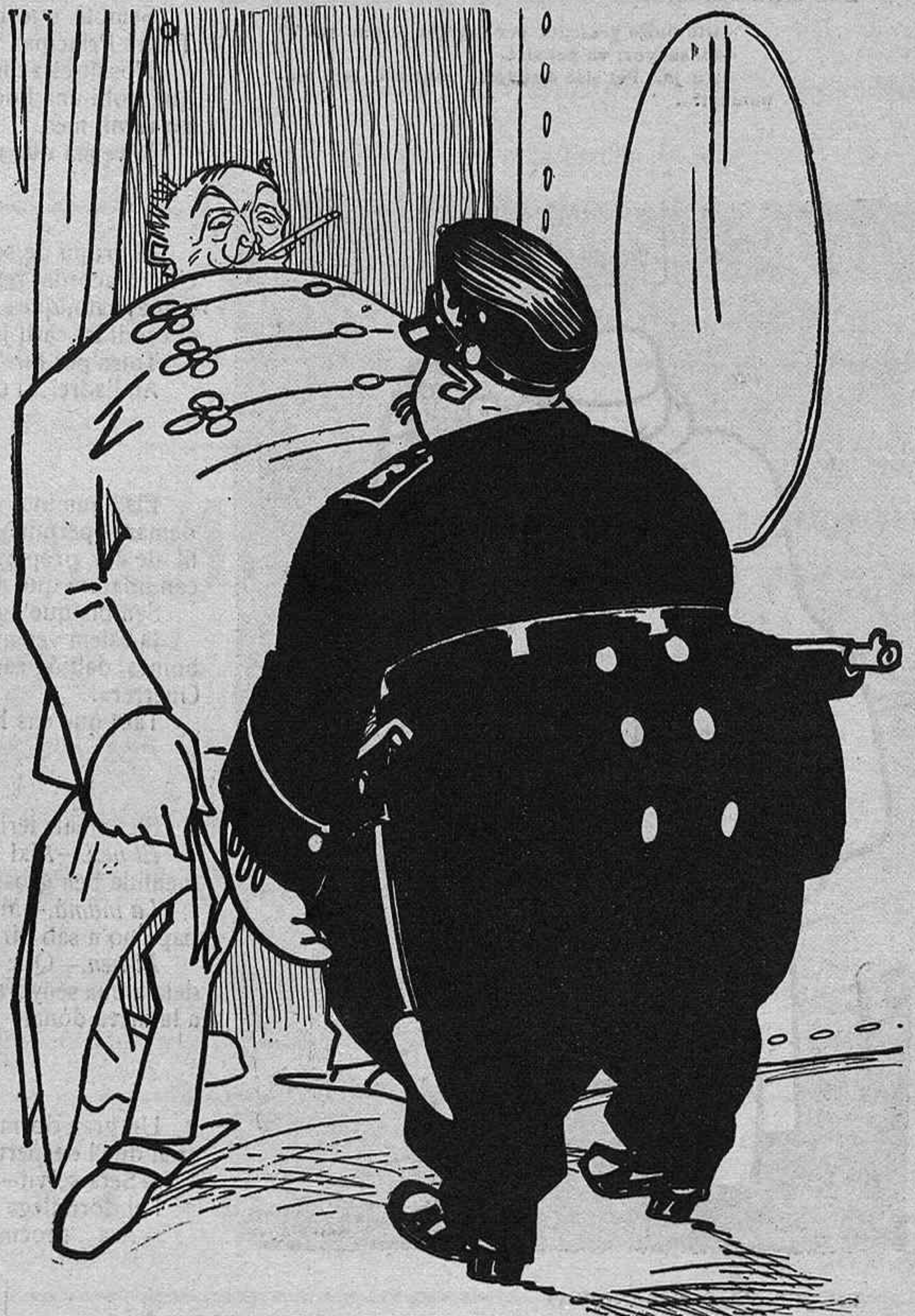
En el terme de un mes s'han recullit en els nostres carrers 1,047 pobres més o menys autèntics.

D'aqueixos 1,047 captaires, només dos cents són fills de la nostra província.

Apa, senyor Matos!... Un punt d'home: envia els vuit cents restants a Madrid; i que'ls mantingui en Dato amb el pa de la neutralitat.

S'ha acabat la pròrroga!

Ha terminat definitivament el període voluntari per a treure les cèdules personals.

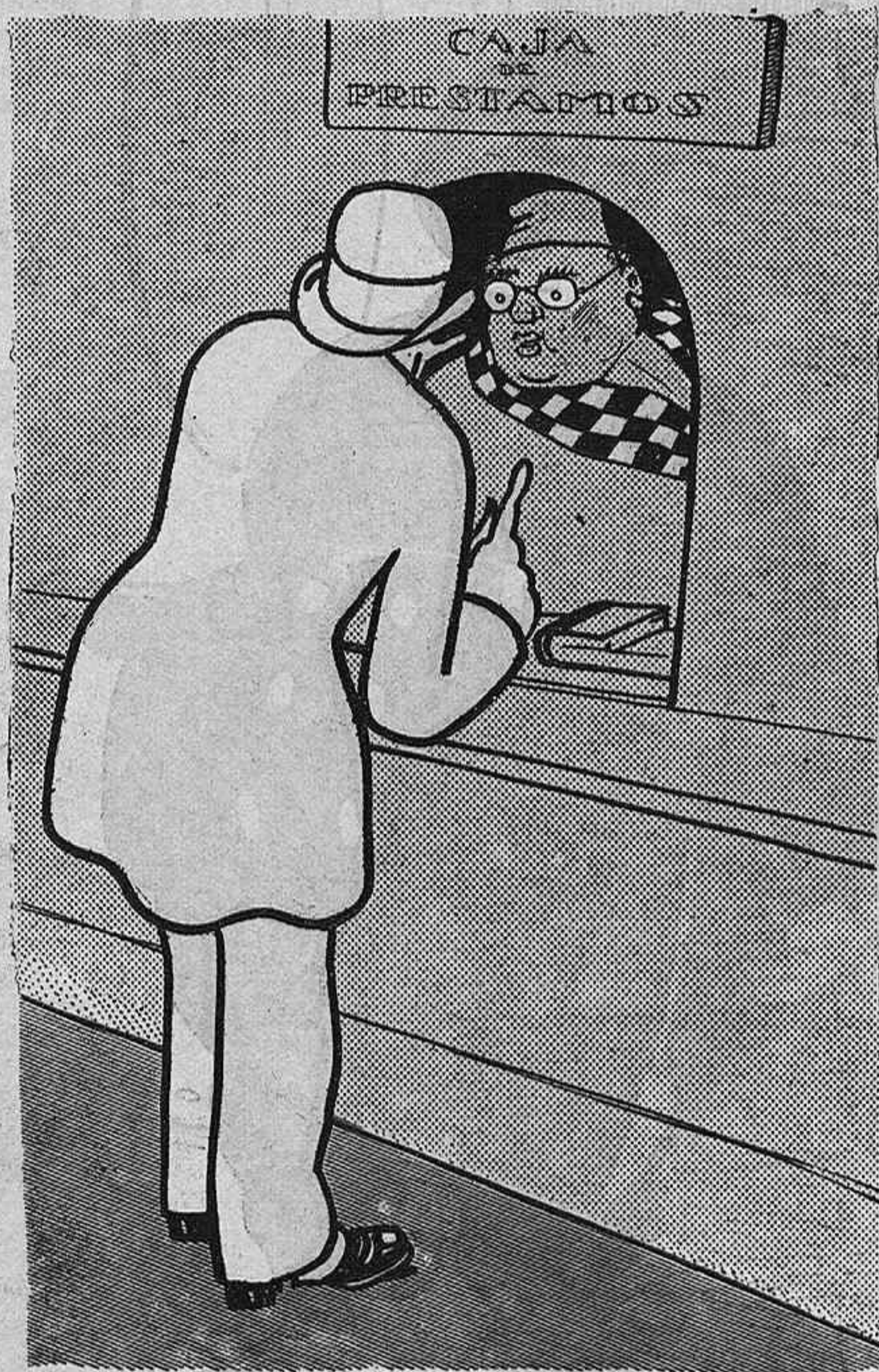
TREBALLANT-SE EL 'CUENTO.

—Venia per si surt elegit i necessita ninyera, a veure si pensarà amb mi...

ELS MAL PENSATS

—Diu que's presenta per regidor el seu marit?
 —Sí, senyor; va pel sisè.
 —Ah, ja... Pel sisè districte i contra el setè ma-
 nament?...

UN QUE VA PER CANDIDAT

—Jo li diré... Com que necessito diners per a pagar-me l'elecció, em veig precisat a empenyar-me la vergonya.

Ja ho saben, doncs, els meus conciudadans. D'ara endavant, si volen cédula i no tenen cap amic regidor, l'hauràn de pagar tres vegades més cara... o pendre-la de les de goç.

Llegeixo:

«El comandante de los municipales ha pedido, para los guardias de la sección montada, unas buenas pellizas de invierno.»

Molt ben fet, què diantre.
 Si no hacen bondat, *pelliza!*
 Una buena *pelliza!*

A Madrid, la *Raquel Meller*, tant coneguda a Barcelona, ha abofetejat a la *Argentinita* perquè aquesta l'imitava amb mala sombra.

¡Ui! si alguns seguissin l'exemple de la Meller quantes bofetades hi haurien!

Sembla que hi han tan bones proposicions per a refer el Teatre Principal.

Nosaltres aconsellariem a la Junta del Hospital que aixís que trobi una bona proposició que's decideixi d'un cop. Que no rumii més.

Ja veuen que rumiant, rumiant, se'ls hi ha cremat el teatre.

El grupu de senyores que formen part de la Defensa Social ha acordat realitzar una activa propaganda entre totes les dames catòliques del districte tercer per a que surti triomfant el candidat carlí Joan Soler.

Totes per tu?
 Ai, lladrel!... i quina sòrt que tens!

Els jaumins, avinguts amb els de la Defensa Social, han demanat permís per a celebrar una cavalcada electoral al estil de les propagandes nordamericanes, anunciadora de la candidatura que patrocinen.

Sembla que'l governador s'hi ha negat; i és llàstima. Ja estem veient an en Junyen i comparses, amb trabucs i boines, dalt de cavall, fent el Carnestoltes i emulant el «Niu Guerrer».

Tant que ens hauríem divertit!

Els infants terribles:

El nen.—Així que arribi el papa li diré que'm conti una mentida ben grossa.

La mamà.—Me sembla que no ho conseguiràs, perquè el papa no'n sab dir de mentides.

El nen.—Que no?... Ja sabs tu que sí; ahir vaig sentir que deia a una senyora: «Ui, sapiguessis les mentides que li clavo, a la meva dòna!»

Un gran dormilega s'ha de llevar molt dematí i ordena al criat que'l desperti a la sortida del sol.

—Serà servit—fa el criat.

I el dormilega repensant-se:

—Ara... procuri que'l sol surti lo més tard possible.

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20
 Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Oím, 8
 BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

Està a punt de sortir

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA ALMANAC PER A 1916

Tot de gran actualitat i de grandíssim interès : La caricatura i la guerra
Il·lustració en negre i color : Coberta del notable dibuixant P. YNGLADA

Preu, com sempre: UNA pesseta

Preguem als corresponsals que no tinguin la demanda feta la formulin sens perdua de temps.

MOSTILLADAS por ALBERTO CASANAŁ
Un tomo UNA pesseta

El mayor éxito de librería

EL AÑO EN LA MANO ALMANAQUE enciclopedia
de la vida práctica para 1916

Este libro comprende todas las materias del saber humano

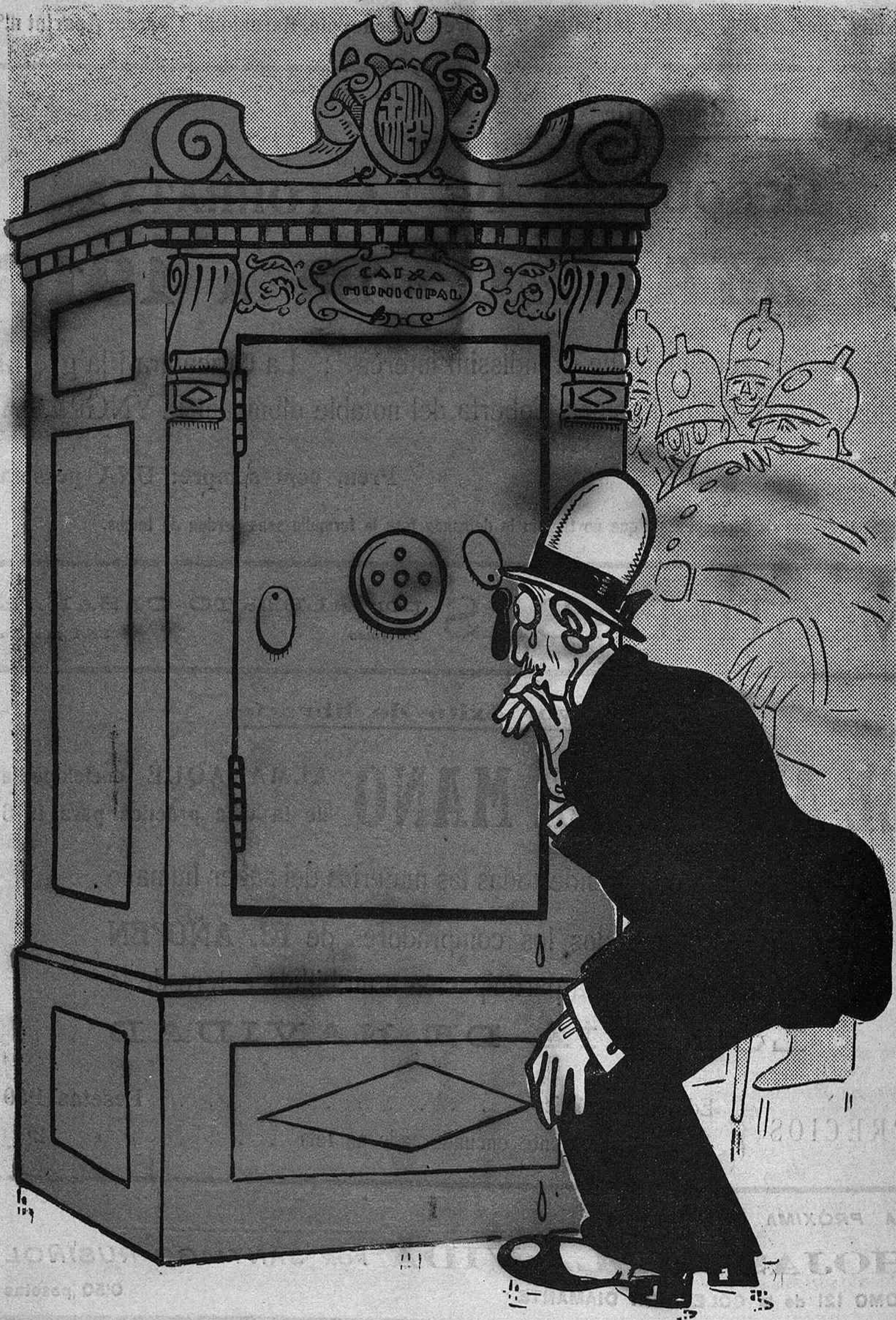
REGALO a todos los compradores de **EL AÑO EN LA MANO** de una participación a un billete entero de la
LOTERÍA DE NAVIDAD

PRECIOS	}	Edición económica	Pesetas 1'50
		» lujosamente encuadernado en tela	» 2'—

LA PRÓXIMA SEMANA

HOJAS DE LA VIDA POR SANTIAGO RUSIÑOL
TOMO 121 de la COLECCIÓN DIAMANTE 0'50 pesetas

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútuu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravíos si no's remet; ademés, un ral pera certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixas.

L'ELEGIT

—Bon nap n'he tret,... si no hi ha cap quarto!